

Beretning nr. 1

Folketinget 2011-12

Beretning afgivet af Europaudvalget den 11. november 2011

Beretning

om

midlertidig genindførelse af kontrollen ved Schengenrænserne

Baggrund

De senere års omvæltninger i Nordafrika har udløst et betydeligt indvandringspres på EU's sydlige grænser. Det har fået en række Schengenlande til at efterlyse en mekanisme, der kan benyttes til at reagere på ekstraordinære omstændigheder og bistå et land, der er udsat for et stort pres ved de ydre grænser.

På denne baggrund fremsatte Europa-Kommissionen den 16. september 2011 et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om indførelse af en evaluerings- og overvågningsmekanisme til kontrol af anvendelsen af Schengenreglerne, KOM (2011) 559, og et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 562/2006 for at fastsætte fælles regler for midlertidig genindførelse af grænsekontrol ved de indre grænser under ekstraordinære omstændigheder (ændring af Schengenrænsekodeksen), KOM (2011) 560.

Begge forslag er fremsat med hjemmel i artikel 77, stk. 2, i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde og skal vedtages efter den almindelige lovgivningsprocedure. Forslagene er således omfattet af det danske forbehold over for retlige og indre anliggender.

Forslaget om en styrket overvågnings- og evalueringsmekanisme til kontrol af Schengenreglerne giver bl.a. Kommissionen en række yderligere beføjelser til at evaluere et Schengenlands indsats mod grænseoverskridende kriminalitet og illegal indvandring.

Forslaget om ændring af Schengenrænsekodeksen fastlægger nye procedurer for midlertidig genindførelse af den indre grænsekontrol. Dette forslag indfører således en nødmekanisme, hvorefter Kommissionen ved konstatering af vedvarende alvorlige mangler i grænsekontrollen ved et Schengenlands ydre grænser kan genindføre kontrollen ved de indre Schengenrænser i op til 6 måneder.

Sidstnævnte forslag lægger dog også op til at ændre den gældende procedure for midlertidig genindførelse af den indre grænsekontrol i tilfælde af en alvorlig trussel mod den offentlige orden eller den indre sikkerhed. Således foreslås

det, at det fremover skal være Kommissionen, der på begæring af et Schengenland skal træffe beslutning om midlertidigt at genindføre kontrollen ved de indre grænser. Ifølge forslaget skal proceduren anvendes ved alle forudsigelige begivenheder, eksempelvis ved store sportsbegivenheder eller større politiske møder på højt plan. Denne beslutning ligger i dag hos Schengenlandene. Ifølge forslaget skal Schengenlandene dog undtagelsesvis kunne genindføre grænsekontrollen i uforudsete situationer, men højst i 5 dage, hvor efter en forlængelse skal besluttes af Kommissionen.

Udvalgets vurdering

Et flertal i udvalget (udvalget med undtagelse af EL) finder det positivt, at Kommissionen tager problematikken omkring flygtningestrømme som konsekvens af udviklingen i Nordafrika alvorligt. Flertallet hilser det således velkomment, at Kommissionen arbejder med en nødmekanisme i Schengenreglerne, der gør det muligt at genindføre grænsekontrollen i ekstraordinære situationer, hvor Schengensamarbejdets overordnede funktion er truet.

Imidlertid mener flertallet, at vurderingen af, hvad der udgør en trussel mod den offentlige orden eller den indre sikkerhed, som er det, der kan begrunde en midlertidig genindførelse af grænsekontrollen, fortsat bør være noget, som besluttes af medlemsstaterne.

Denne rollefordeling afspejles i de gældende regler, men er foreslået ændret således, at det i fremtiden er Kommissionen, der på forslag fra Schengenlandene fremsætter forslag om tilladelse til at genindføre grænsekontrollen.

Denne ændring kan ikke støttes af flertallet, idet afgørelser vedrørende den indre sikkerhed også fortsat bør være et nationalt anliggende.

Flertallet indstiller derfor til den danske regering, at den på politisk plan arbejder for en løsning, der imødekommer denne bekymring, og som sikrer, at medlemsstaterne i overensstemmelse med deres EU-retlige forpligtelser bør bevare retten til selv at vurdere, hvornår der er behov for midlertidigt at genindføre den indre grænsekontrol under henvisning

til trusler mod den offentlige orden eller den indre sikkerhed.

Et *mindretal* i udvalget (EL) anfører følgende: Enhedslisten afviser Kommissionens forslag om at give Kommissionen kompetence til at afgøre, om der skal indføres en midlertidig grænsekontrol. Denne kompetence bør entydigt fastholdes hos medlemslandene.

Enhedslisten finder, at det seneste års omvæltninger i Nordafrika giver bedre muligheder for at sikre udviklingen

af demokrati, forsvaret for menneskerettigheder og social fremgang for befolkningerne i dette område.

Enhedslisten mener, at de europæiske lande i stedet for at fokusere på at lukke grænserne og styrke grænsekontrollen aktivt skal støtte denne udvikling, hvilket kan reducere behovet for at flygte eller emigrere fra de nordafrikanske lande.

P. u. v.
EVA KJER HANSEN
Formand